

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 27. septembra 2018 - Leto XXVIII, št. 39

»BETEŽNO LÜSTVO VSIKDAR BAU«

MOTIVI TETOVAŽE ...
stran 4

NARAVA ZA GEOMETRIJSKIMI LIKI
stran 7

100. ROJSTNI DEN
stran 8

Ka trbej k tomi ...

Zdaj, ka se pomalek pripravljamo na gesenske kulturne dogodke (80. oblejtnica Mešanoga pevskega zbora Avgust Pavel) ali so ništrni že za nami (nauva premiera števanovske gledališke skupine), mi po glavi ojdj, kakšna velka stvar je tau, če kakšna skupina zadobi visoko oblejtnico. Pa nej trbej, ka osemdeseto ali petdeseto kak kakšno zlato gostüvanje, zavolê je, če dela deset, petnajset ali dvajsti lejt.

Ka trbej k tomi, ka kulturna skupina nepretrgano dela telko lejt? Najprva mora meti člane, steri se podajo za tau delo, majo volau pa so nadarjeni. Steri ne šanjalivajo svojoga časa, gda trbej na probe ali nastope ojdj. Trno dobro je, če se člani med sebov razmejo, če so padaške, ka se tak dosti ležej dela. V takšoj skupini si ležej odpistimo, če sto kakšno hibo napravi ali kaj tazaostane pa ne pride na vaje. Dobro je tau tō, če v skupini mamo par »stebrov«, na stere vsigdar leko računa, steri so vsepovsedik pa vsigdar tam. Veliko pitanje za slovenske kulturne skupine v Porabji je, kak dugo do ešče leko delale, če nedo vcujdobivale nauve člane, mlade lidi. Če zdaj poglednamo skupine, zvün folklorni skupin, v nji delajo člani srednje ali starejše generacije. Dosti takšni lidi poznamo po vasaj, steri so, gda so mladi bili, plesali, spejvali ali špilali. Kak so se oženili pa mlajše meli, so enjali delati v skupinaj. Tau se nin da razmeti, ka je že bola težko razmeti, je tau, ka zakoj neščejo nazaj v skupine, gda so njini mlajši že vekši ali celau odišli od iže. Mlade je trno težko nugučati, ka bi se podali za delo v kakšni skupini. Gezeroféle možnosti majo, leko ojdijo, kama ščejo, poglednejo, ka ščejo ... Tau je več nej motivacija za nji, ka mo leko es pa ta šli, ka mo kaj vidli. Nji mogauče šče tau pritegne, če so tam njini vrstniki tō, s sterimi se razmejo, s sterimi se dobro počutijo. Dapa tau je kak začarani krog (bűvös kör), kak sem že napisala, v največ skupinaj nejga mladine, tak pa te nauvi mladi člani tō ne pridejo.

Tau, ka je situacija nej dosta baukša v vogrski skupinaj tō nej, me ne veseli. Tam, če kakšna skupina razpadne ali enja delati, se za par lejt napravi nin indrik kakšna nauva. Pri nas, če skupina enja delati, se težko ali skurok ne napravi nauva. Pri večinskem narodi se ne zgibi njina kultura, kulturna erba, pri nas, manjšincaj se pa zgibi. Zatok je »tragedija« razpad vsakše skupine.

Drugo, ka trbej k tomi, ka de kakšna skupina dugo pa dobro delala, je mentor ali strokovni vodja skupine, steri tak vodi delo v svoji skupini, ka člani v tom najdejo svoje veselje. Dober mentor zna oceniti, kelko je njegva skupina sposobna (mire képes) pa pred njau ne postavi takše naloge, stere segajo prejk njene sposobnosti. (S tejm neščem povedati, ka trbej nivo trnok znižati - tau se ranč ne smej - liki tau, ka trbej delati kvalitetne »produkte«, dapa skupini primerne.)

V Porabji smo nej najbolje bogati z mentorami tō nej, pri večini skupinaj mamo mentore iz Slovenije. Tau je dobro zavolo jezika pa zavolo kvalitete dela, nej je pa dobro zatok, ka se tak nigdar nemo znali postaviti na svoje nogé.

Na konec konci je (plus) cilj porabski kulturni skupin, naj gorostane slovenstvo v tau malom kauti, zatok bi pa vse organizacije morale delati na dvej nalogaj: vcujdobiti mlajšo pa mlado generacijo pa vönavčiti mentore za kulturno dejavnost.

Marijana Sukič

Premiera števanovske gledališke skupine

»Betežno lüstvo v

Vsakšo leto, gda vrejmen ladnejšo grata, prauti konci septembra drži Slovenska narodnostna samouprava Števanovci »Srečanje ljubiteljski gledališki skupin« v veškem kulturnom domi. Slejdnja lejta organizera program domanja samouprava vküper s Slovenskov zvezov, smo 23. septembra čüli od predsednice Agice Holec, štera je na začetki programa pozdravila slovensko parlamentarno zagovornico Eriko Köleš Kiss ino varaškoga generalnoga konzula RS dr. Borisa Jesiha.

Če rejsan je biu nedelin zadvečerak pa je vanej toplo sijalo sunce, se je števanovski kulturni dom do slejdnjoga

Rejsan je v »čakalnico doktorce« oprvin priplantivo Peter (Laci Kovač), šteroga je nej krava, liki žena v no-

ja Domiter ali Nanica. »Dja sem drügo nej mogla dati, dja sem tikevne djabotje dala, ka sem pejnaze nej

Dvorana v števanovskom kulturnom domu se je napunila do zadnjoga kotá

gau brsnila. Za en malo je že tam bila Nanica (Marija

mejla. Nisterni je kokauš neso, drügi dajca. Tau je gnesden tō tak gé zatok, ka doktora malo kaj dajo. Če vzeme, vzeme, če nej, nej.

Peter za mazalo doktorce oprvin »sivo« te pa eške »žuto« nogau - djezerko pa petdjezerko - pokaže te pa dobi papér, ka ma dva kedna nej trbej v službo titi. Nanica je v istini nej glüpa, samo je pozabla vuno vō z vüj vzeti - padarca go vōpomore, depa stara ženska mesto doktorce svetoma Antoni peneze tao-dnesé. Marička je v šanc spadnila, doktorca pa pravi, ka je samo glava vdardjena - za dober tanač odi friško kokaušino mesau. Katica pa eške itak s šerblinom lejče, ka je na zabadanji küjano, pečeno, ocvrejtō pa vse drügo zejla - padarkinja naprejspiše 3 dni diete z britkim tejom pa za tau dobi mesau, reteše ino ko-pert. Lilika je samo tačas slejpa, ka doktorca na pamet ne vzeme njene duplanske aukule - mesto 500 more 10.000 forintov v žepko potisniti.

Na konci nam padarkinja Berta povej, ka se leko s toga navčimo: »Beteg pa betežno lüstvo vsikdar bau - dja mo pa do smrti spoj dobro živejla.«

»Bilau je, ka smo dvakrat na tjeđen tō probo meli, pamet nam je že nej takša, kak gda

KUD Rogašovci: Podküplivi je vsakši, eške inšpektorica od davkarije tō

kotá napuno z lidami. Na oder so oprvim, eden za drü-gim staupili člani domanje gledališke skupine Veseli pajdaši. Skupina sliši cuj k Zvezi Slovencev na Madžarskem, vsikšo drügo leto pripravijo edno premiero.

Letošnjo igro »Pri doktorci« je svojim petim igralkam od majuša mau nutvčiu avtor ino režiser Laci Kovač. »Na konci avgustuša je žek šlau. Morem povaliti ženske, ka so flajsne bile pa so se brž navčile,« nam je povōdo voditel skupine, šteri največkrat sam tō špila. »Zatok sem tau komedijo napiso, ka smo že stari, pa je takšoga reda navada, ka je človek več cajta pri doktorci kak doma.«

Domiter) kak edna »stara glüpa krbüla«, Marička (Aniko Časar) je mejla rokau pa glavau zvezano, kak liki bi z bojne prišla. Katica (Iluš Časar) je že en keden samo s šerblinom kauli lejtala, Lilika (Irena Krajczar) pa je telko aukul na glavej mejla, ka je rejsan nika nej vidla brezi svoje palce.

Kak je tau vsikdar tak, so se betežnicke začnili med seuv svajüvati. Tačas, tačas, ka je doktorca (Berta Orban) nej prišla pa vsikšoga lepau gorprijala, vsikšoma pomagala, depa nej za šenki. »Vsikši zatok nika doktorci dá, ka štjé, aj ozdravi, aj ma padarkinja pomaga,« nam je kisnej veselo tomačila Mari-

vsikdar bau»

smo mladi bili, pred dvastimi letami, gda smo začnili,« je pripovedjala Marija Domiter. »Na probaj smo najprvim goršteli, te smo od ednoga lista do drugoga šli tadale. Ženske domá to nemajo časa, ka bi štele ali se včile. Zatok, ka držina je, dosta drugoga dela djeste, tak ka na vajaj se navčijo tekst,« je cujdau avtor, nekdešnji škonik Laci Kovač.

»Dja sem se tak včila, ka gda smo že na oder prišli, sem probala gučati brezi cedale. Če sem kaj zaostala, mi je režiser dau rejč. Etak mi je bole v pameti ostalo,« je pripovedjala Iluš Časar, štera je oprvim na odri špilala, nej samo kak eden »glas«. Kak voditel skupine pravi, žmetno je nauve člane cujdobiti. »Osemnajset lejt igramo, do tega mau je že šestnajset igralcov tui na odri nastaupalo. Včasik-včasik se najde ena, samo baja je tau, ka mladi ali doma de-

Časar.

Na letošnjom srečanju sta se z dvoma skečoma nutpokazali eške dvej ljubiteljski skupini iz Prekmurja. Kratka igra KD Rogašovci je ranč tak kazala na vžobrnjeno situacijo gnešnji časov. Paverska penzionistka na tranki vküppobéra »boži bič« (regrat), ka bi ga odavala pa malo zaslužila. Dojbukniva pred inšpektorcov, štera se vödá za turistko. Za menjši »dar« pa sigurna ženska pozabi na štraf.

Igra KUD Gornji Petrovci pa nas je pelala k držini z dvoma čeráma - edna je plantava, druga djeklava. Vaugled prideta dva pojba, šteriva bi bila zadovolniva z erbov za sneji. Gda pa gorprideta, ka bejdvej dekli falingo mata, vkrajdéta. »Nej samo z naše vesi, liki z Andovec pa Verice so to prišli,« nam je na konci tomačila glavna organizatorka Agica Holec. »Depa s Prekmurja to dosta, briga je, ka se godi pri nas v Porabji.

KUD Gornji Petrovci: falične deklet se težko oženijo, eške erbijá to ne pomaga

lajo ali v Avstriji pa nemajo časa za tau, ka bi ojdlí na vaje.«

Dva kedna pred premierov v Porabji so Veseli pajdaši držali edno »generalko« v prekmurskoj Tišini. »Sploj so nas lepau gorprijali, dobra pa velka publika je vküpprišla. Dosta so se smedjali, sledik pa so nas stavili pa nam gratulejrali. Radi so poslušali našo porabsko rejč,« se je spominala Iluš

Tisti, steri pridejo nastopat ali pa kak gledalci, vidijo, ka smo oprejtí pa prijazni.« Gledališka srečanja so nej samo za dobro volau, je zaključila ravnateljica šaule. »Program mamo zatok, ka aj bi gorausto domanji guč. Aj ga lüstvo, aj ga mlada generacija čüje. Glavno pa je tau to, aj se lidgé malo srečajo, dobro čütijo pa pogučavajo.«

-dm-

Romanje pod Marijin plašč

Že desetič so se romarji iz Monoštra in Slovenske vesi napotili v Slovenijo. Glavna organizatorka poti, na kateri

jo je predstavil domači župnik dr. Slavko Kranjc. Ogledali so si enega najlepših zlatih oltarjev v Sloveniji, na katerem je

2009 razglasil za baziliko, 16. maja 2010 pa je potekala slovesna razglasitev. Na glavnem oltarju nam pade v oči, da je na levi strani pod Marijinim plaščem še veliko prostora. (Pod Marijinim plaščem je našlo zaščito 81 znanih oseb.) Le da to ni prazen prostor, saj je umetnik ta prostor zagotovil romarjem, ki se za tečejo k njej in jo prosijo za zaščito. Cerkev svetega Janeza Krstnika v Ljutomeru je čudež slovenske gradbene dediščine, na njej so spojeni elementi baročnega stavbarstva z modernimi elementi. Na stranskem oltarju najdemo sliko

Na stopnišču cerkve v Prihovi z domačim župnikom

so udeleženci lahko spoznali nekatere sakralne spomenike Slovenije, je bila slovenska zagovornica v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss, pot je finančno podprla slovenska samouprava Monošter-Slovenska ves. Na poti, ki je bila namenjena tudi duševni gradnji udeležencev, so si romarji ogledali štiri, Mariji posvečene cerkve.

Franciščanska cerkev v Mariboru je bila zgrajena na začetku 20. stoletja v stilu nove romantike in gotike. Po uri čiščenja najsvetejšega je sveto mašo služil pater Dejan Benedikt Emberšič, ki je posebej pozdravil slovenske romarje z Madžarske. Po sveti maši so Porabci obiskali cerkev Marije Vnebovzete na Prihovi, ki jim

Sveto mašo v frančiškanski cerkvi v Mariboru je služil Dejan Benedikt Emberšič, ki je posebej pozdravil Porabce

okrog Božje matere 55 angelov.

Po podatkih je bila zgrajena cerkev na Ptujski Gori leta 1398, ko je Bonifacij IX. dovolil Ulriku IV. Walseesckemu postaviti cerkev. Papež Benedikt XVI. jo je 8. decembra

Brezmadežne Device Marije, pred oltarjem pa je krstilnica. Romarji so v vseh cerkvah zapeli romarske pesmi in molili za vse tiste, ki so potrebni milosti Boga.

L.R.H.

Čestitke Francu Režonji

V okviru slovenske maše v Monoštru (24. navadna nedelja) so slovenska zagovornica v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss, predsednica slovenske samouprave Monošter-Slovenska ves Katalin Daniel in članica samouprave Iluška Bartakovič čestitale msg. Francu Režonji, škofovemu vikarju za narodnosti soboške škofije, za imenovanje v naziv dekana.

L.R.H.

PREKMURJE

Grauzdije

»Čiglij dobijo samo par centov za kilo kukorce, jo leko pavri bar odajo. Mi, ka se z goricami spravlam, ne dobimo nika, vej pa grauzdja niške neške kupiti.« Tak mi je nekaj dni nazaj pripovedjo eden starejših vinogradnikov. Istina je gé, ka so v etom leti tisti, steri majo v Prekmurji gorice, nej meli telko nevol zavolo toče ali zmrzali kak preminauča leta, v zamenicaj pa je tudi ške dosta staroga vina, zatau je dosta več tistih, ka grauzgje ponujajo, kak tisti, steri bi ga kupivali.

Prekmurje je nej glyj nekša trno velka vinogradniška krajina, vseeno pa je bilou pred leti ške več kak 600 hektarov zemle, na sterih je raslo grauzdije. Zdaj jih je že menje, tisti, ka se razmejo v paverske reči, pa pravijo, ka naj bi jih bilou za malo več kak deset let samo ške okauli 150 hektarov. Sploj tistih, steri so pred leti gorice zavolo hobija napravili, in tej je nej tak malo, in se s tem delom ne spravljajo zavolo toga, ka bi od toga dela živeli, liki zatau, ka tau radi delajo, je iz leta v leto menje. Mlado generacijo več takše paversko delo ne zanima, pauleg toga so tudi zakoni iz leta v leto bole sigurni, zatau menši vinogradniki vómečejo svoje gorice.

Ge tak brodim, ka do preživeli samo tisti, steri se s tem delom poklicno spravljajo. In takših je v Prekmurji trno malo. Ena od njih je firma Panvita-Marof z vinsko zamenico v Mačkovcaj, stera zadnja leta dosta nagrad, tudi mednarodnih, pobera. Nej dugo toga nazaj smo v naši novinaj predstavili uspešnoga mladoga vinogradnika Metoda Gutmana iz Filovec. Brodim, ka bi takših mladih lidi, kak je on, nūcali ške dosta več, če škemo, ka de se vinogradništvo na levom brejgi Müre sploj obdržalo.

Silva Eöry

MOTIVI TETOVAŽE SE SELIJO NA PLATNA

Razstavni prostor Slovenskega doma v Monoštru je v preteklih dveh desetletjih gostil številne ustvarjalce iz Slovenije, Madžarske in tudi iz tujih držav. Posebna prilžnost pa je, če na sedežu Zveze Slovencev na Madžarskem razstavlja domačin iz Monoštra, smo 13. septembra slišali od podpredsednice krovne organizacije *Andreje Kovács* na odprtju prve samostojne razstave ustvarjalca *Tiborja Toplaka*.

Od sestre tokratnega gosta *Mónike Toplak* smo izvedeli, da je Tibor svojo prvo risbo - vazo s cvetlico - ustvaril pri štirih letih. V družini Toplak najdemo prednike slikarje, kiparje in glasbenike, Tiborja pa je pot preko karikature in filmskih plakatov vodila v notranje oblikovanje prostorov. Tokratni gost Slovenskega doma je samouk, svoj prepoznavni slog je izoblikoval sam.

Tibor Toplak sebe označuje kot dizajnerja, znaten del svojega ustvarjanja pa posveča umetniški tetovaži, smo še slišali od umetnikove sestre. Generalni konzul RS v Monoštru *dr. Boris Jesih* je v svojem nagovoru izpostavil, da je Slovenski dom »prostor srečevanja med kulturami«. Narodi, ki skupaj živijo v tej pokrajini, se ne poznajo dovolj, tako slovenski diplomat, zato so redne razstave in vsakoletne mednarodne likovne kolonije v Slovenskem kulturnem in informacijskem centru izrednega pomena. Monošter pa si zasluži, da v njem končno odprejo galerijo, je zaključil generalni konzul in odprl razstavo.

»Ogledujem si ogromno profesionalnih fotografij,« nam je po dogodku zaupal Tibor Toplak. »Igra senc in svetlobe me zelo pritegne, iščem razpoložjenja. Prežim na slike, ki imajo posebno vzdušje. Če lahko ambient posnetka prenesem na svoje

slike, sem bolj zadovoljen, kot če bi ga preprosto posnel. Dodajam in tudi odjem

med njima so ogromne razdalje. Lahko poskusimo prehoditi stopnice med obema,

Na otvoritvi razstave (z leve): generalni konzul Boris Jesih, umetnik-samouk Tibor Toplak, podpredsednica Slovenske zveze Andreja Kováč, umetnikova sestra in sekretarka Slovenske zveze Gyöngyi Bajzek

ljem stvari z njega.«

Če si ogledamo stvaritve monoštrskega razstavljalca, vidimo, da prevladujejo podobe iz narave in motivi človeških teles. »Rad upodab-

hitro pa ugotovimo, da je to zgodba brez kraja.«

S slikanjem se umetnik ukvarja od svojega osmega leta. »To je kot neka porodna anomalija,« se nasmehne,

Ena od zanimivih slik Tiborja Toplaka

»če dobiš dar od nekoga, ga ne smeš zapraviti. Mati mi je rekla, da spretno rišem, jaz pa sem ji verjel.«

Tibor Toplak je v dolgih desetletjih večkrat za daljši čas opustil slikanje. »Vsakič sem pa se vrnil k slikam, kar koli sem počel. Staral sem se, in imel zmeraj več časa za ustvarjanje. To je moj način izpopolnitve.«

ljam človeško telo, ker je to opravilo izredno zahtevno. Zame je velik izziv naslikati zasukano pest ali kost na obrazu. Po mojem je to neizčrppljiva tema, ni slučajno, da so se ji posvečali številni slikarji iz preteklosti.«

Tibor Toplak poudarja, da je možnosti za upodobitev pokrajine prav tako neskončno. »Obe temi sta skrajnosti,

Ustvarjalec poudarja, da ga slikanje izredno pomirja. »Vse, kar je povezano s kreativnostjo, je nekakšna naravna in nagonna droga. Prepričan sem, da doživi tudi glasbenik med nastopom neverjetno euforijo. Tudi slikanje sprošča in osrečuje človeka, kakor vse kreativne dejavnosti. Nobenega pomena nima, na

katerem nivoju slikaš, če si med tem srečen, si zmagovalec.«

Tibor Toplak nam je zaupal, da ustvarja nagonsko. »Barvo nanese na platno, jo razvlečem, če pa na suho ne uspevam, dodam še malo materiala. Ali če ne gre, nadaljujem drugače. Pomemben je končni izid. Pravzaprav je vseeno, če človek packa z roko ali s čopičem, če na koncu nastane slika, ki je ljudem po godu.« Na monoštrskem dogodku so bile prisotne številne umetnikove stranke, ki jim je Tibor na telesu pustil večni pečat. »Na kožo moram tetovažo narisati premišljeno, ustrezno stranki, ne v naglici, saj puščam dokončno sled. Če slikaš na človeško telo, je to dosti večja odgovornost, kakor slikati na platno. Platno strohni, človek pa do konca življenja nosi pečat, ki sem mu ga nanesel jaz. Če to storim neodgovorno, s slabimi mislimi, v slabi kompoziciji, brez upoštevanja tokov v telesu, bo nastal zanikrn madež, ki pači telo. Če pa sem spreten, bo tetovažo stranka nosila ponosno.«

Druga pomembna dejavnost gostujočega umetnika je notranje oblikovanje. »Rad imam prostore in ambiente v njih, kakor pri slikanju. S tem se ukvarjam že 24 let kot samouk, zanašam se na svoje občutke. In ker me naprošajo znova in znova, menim, da je bilo uspešno in koristno, kar sem počel.« Slike Tiborja Toplaka so v Slovenski dom zares pričarale prav posebno vzdušje. »To je moja prva samostojna razstava, upam pa, da ni zadnja. Sem že v letih in sem si tako predstavitev zelo želel. Vse življenje sem se ukvarjal s slikanjem, upam, da bodo moja dela vseh tudi drugim.«

-dm-

Murska Sobota: Vanekeve večer – Bojan Grobovšek

TRST, LJUBLJANA, DUNAJ IN ŠIRNI SVET

Na tokratnem Vanekevem večeru v Pokrajinski in študijski knjižnici v Murski Soboti se je Marjan Šiftar, podpredsednik Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije, pogovarjal z nekdanjim novinarjem, tudi dopisnikom RTV Slovenija in Dela z Dunaja in diplomatom

železno zaveso, ki je nesmiselno ločevala državi predvsem pa ljudi. Tedaj so padle ovire tudi na tromeji Slovenija, Avstrija in Madžarska. Obravnavala sta tudi zaskrbljujoče tendence v aktualni madžarski politiki, ki jih je tiste dni obravnaval Evropski parla-

Bojan Grobovšek in Marjan Šiftar sta v pogovoru omenila tudi padec železne zaveso, ki sta jo 27. junija 1989 simbolično pri Koljnofu prerezala tedanja zunanja ministra Avstrije in Madžarske Alois Mock in Gyula Horn

mag. Bojanom Grobovškom o njegovi knjigi »Trst, Ljubljana, Dunaj in širni svet – reminiscence in razmišljanja« in drugih aktualnih temah v svetu, zlasti pa v Evropi. Bojan Grobovšek je avtor več knjig in nekdanji veleposlanik na Poljskem, v Romuniji in Argentini, zdaj pa je predsednik Slovenskega društva za mednarodne odnose. Živel je tudi v Trstu, del mladosti pa v Radencih, zato dobro pozna tudi Prekmurje in Prlekijo.

Posebno pozornost sta sogovornika namenila tudi razmeram v Avstriji, zlasti položaju slovenske manjšine na Koroškem in Štajerskem. Bojan Grobovšek je prepričan, da bi morala Slovenija notificirati *Avstrijsko državno pogodbo*, podpisano leta 1955 na Dunaju, ki je Avstriji zagotovila samostojnost in nevtralnost, ker bi s tem pomagali razreševati odprta vprašanja slovenske manjšine. Spomnila sta se tudi dogodkov leta 1989, ko sta zunanja ministra Avstrije in Madžarske Alois Mock in Gyula Horn 27. junija l. 1989 pri Koljnofu prerezala bodečo žico na avstrijsko-madžarski meji in s tem prekinila

ment. V zvezi s pojavi neofašizma je Bojan Grobovšek širše povzel svoja srečanja s Simonom Wiesentalom, (nekdanjim lovcom na nacistične zločince v II. svetovni vojni), katerega biografijo *Pravica, ne maščevanje* je že pred leti prevedel v slovenščino. Ker je med izseljenci v Argentini, in tudi v drugih državah Južne Amerike, kjer je deloval kot diplomat, mnogo ljudi tudi iz Prekmurja, je Bojan Grobovšek širše orisal življenje in stanje duha med različnimi deli diaspore v tem delu sveta, še posebej je obudil spomine na srečevanja s predstavniki slovenske politične emigracije.

Ugledni diplomat in publicist ostaja tudi optimist glede obstoja in uspešnega razvoja Evropske unije. Poudarja pa, da ne gre podcenjevati problemov, ki so med državami članicami.

Sogovornika sta se ob letošnji deseti obletnici smrti spomnila uglednega prekmurskega rojaka in izvrstnega diplomata Rudija Čačinoviča, ki je bil tudi pobudnik in prvi predsednik slovenskega društva za mednarodne odnose.

Tekst in fotografija: E. Ružič

20. avgusta je po dolgi, hudi bolezni umrl

Otto Heinek (1960-2018)

narodnostni politik in predsednik Državne samouprave nemške narodne skupnosti na Madžarskem.

Otto Heinek je bil nemškega rodu, odraščal je v vasi Borjád v županiji Baranja.

Po končanem študiju je postal učitelj nemškega in madžarskega jezika, kasneje je delal kot novinar za nemški tednik, kmalu pa postal narodnostni politik. Kot vodja oddelka za manjšinske zadeve v 1990-ih letih je marsikaj storil za vse narodnosti na Madžarskem, razvoj narodnostne politike je povezan z imenom Otta Heineka.

Otto Heinek je bil dober človek in dober politik. Odkrito in pošteno se je boril za pravice manjšin, posebej za svojo narodnost, ki jo je neumorno vodil do konca svojega življenja in nanjo bil vedno izjemno ponosen.

Odšel je človek, ki ga pogreša-

jo člani njegove ožje družine, velika družina Nemcev na

Madžarskem in sodelavci s področja narodnostne politike.

Od Otta Heineka so se v Budimpešti na pokopališču Farkasréti v imenu Slovencev na Madžarskem poslovili Martin Ropoš, predsednik Državne slovenske samouprave, Erika Köleš Kiss, zagovornica Slovencev v parlamentu, in Ferenc Sütő, sodelavec zagovornice.

POSVET O ZAPOSLOVANJU

O položaju na trgu delovne sile so dobili informacije tisti, ki so se udeležili posveta, organiziranega v Monostru v okviru projekta Pakt o zaposlovanju. Na konferenci je bilo govora o aktualnih pravnih predpisih na področju zaposlovanja in tudi o predpisih na področju zaščite dela. Seznanili so se tudi z možnostmi storitev in podpor, ki jih ponuja projekt.

L.R.H.

porabje.hu

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Nemo več znali, gde merijo
hitrost policaji

V septembru je dala na znanje policija, ka potejn več ne ovadijo vō tau, ka v stero vesi do merili hitrost v Železni županiji. Kak so taprajli, dotejgamau so tak fejest tolerantni bili do šoferov, zato ka vsigdar vnaprej, kak v novinaj, tak po internetu so vōnapisali, gde stoji avto, steri mejri hitrost. Te sistem je trbelo spremeniti, zato ka od leta do leta se je več nesreč zgaudio po železnožupanijski potaj pa zveksoga vsigdar zato, ka so preveč brž vozili. Sprvoga, gda se je začnilo, ka so vnaprej na znanje dali, gde mejrijo, so šoferji bola pomalek vozili, dapa gnesden tau že sploy nika ne mauti tiste, steri naglo vozijo. Dotejga mau, gda so vōnapisali, gde stoji policijski avto, tam so šoferji pomalek vozili, gda so tau paut tanjali pa v drūgi dnevaj, gda so vedli, ka ne mejrijo, so ranč tak naglo vozili tadala. Kak so policaji pripovedjali, žau dosta je taši šoferov, steri predpise samo te nutdržijo, če policaje vidijo. Zakon od tauga sploy nika ne piše, kak pa gde leko hitrost mejri, zavolo tauga te potejm do večkrat tak merili, ka sploy nede se vidlo, gde je aprat, ka mejri hitrost. Od tauga tau čakajo, ka šoferji bola pomalek do vozili, zato ka nedo znali, gde je merijo. Te sistem je nej nauvi, že v več rosagaj tak merijo hitrost v Evropi, taši rosagi so Slovenija, Slovaška, Avstrija, Češka, Nemčija pa Francija. Potejn se ma zgoditi, ka do avtone iz zidine, s tovarnjaka ali s traktora tō leko merili. Dotejga mau so že večkrat merili iz civilni avtonov tō, dapa te so si šoferji brž zamerkali pa eden drugomi taprajli, tak ka za par mejescev je že vsakši znau, kakšen je civilni avto, iz stero ga mejrijo hitrost.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Pahor v Rigi in Bukarešti

Predsednik Borut Pahor se je v Rigi udeležil 14. neformalnega srečanja skupine Arraiolos, katerega so se poleg njega udeležili še predsedniki 12 evropskih držav. Slovenski predsednik se je udeležil tudi vrha Pobude treh morij, ki je bil v romunskem glavnem mestu Bukarešti, kjer se je s predsednikom Evropske komisije Jean-Claudom Junckerjem in hrvaško predsednico Kolindo Grabar-Kitarović neformalno pogovarjal tudi o arbitraži. Srečanja v Bukarešti sta se udeležila tudi ameriški minister za energijo Rick Perry in predsednik Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) Suma Chakrabarti. Naslednje srečanje predstavnikov Pobude treh morij, ki je namenjena krepitvi srednjeevropskega sodelovanja in povezovanja severa in juga evropske celine, od Baltskega do Jadranskega in Črnega morja, bo v Sloveniji.

Primorska je slavila

15. september je državni praznik, vrnitev Primorske matični domovini. Proslava ob 71. obletnici tega dogodka je bila v Komnu. Prireditev, na katero je letos prišlo pet tisoč ljudi, vsako leto izmenjaje pripravljajo primorske občine skupaj s primorskimi borčevskimi in veteranskimi organizacijami. Tokratna kulturna prireditev je privabila najvišji slovenski politični vrh in 200 nastopajočih, kar 350 pevcev združenih zborov pa je zapelo pesem Vstajenje Primorske, ki je prav v Komnu pred 40. leti postala primorska himna. Slavnostni govornik je bil tržaški pisatelj, novinar, alpinist in sin enega od ustanoviteljev organizacije TIGR Zorka Jelinčiča Dušan Jelinčič, ki je med drugim opozoril, da ni svobode brez kulture, in predvsem pozval k sočutju do migrantov, češ da prav Primorci na stičišču slovanskega, germanškega in romanskega sveta dobro vedo, kaj pomeni biti begunec in migrant.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

POZNOPOLETNO CVETJE

Vrtove, parke in tudi vso drugo naravo jeseni preplavijo topli toni jesenskega listja in cvetja. Tudi mi moramo na

Vetrnic ne sejemo, saj ni mogoče zanesljivo vedeti, kaj bo iz tega nastalo. Zato pa jih lahko preprosto razmnožujemo z delitvijo razraslih rastlin jeseni.

vrtu poskrbeti za poznopoletno osvežitev s pestro barvno paletto različnih trajnic. Nežni in dolgi cvetovi japonske vetrnice so skoraj vse poletje neopazni, jeseni pa se pokažejo kot postavne mikavne trajnice. Spomnim se prekrasnega nasada belih vetrnic v Švici, ki so rastle na večji gredici skupaj s travami. Posebna vrednost jesenskih vetrnic je poznopoletno cvetenje, ki traja vse do močnejšega mraza. Takrat na vrtu večina okrasnih trajnic odmira, rast zaostaja in cvetenje je prej izjema kot pravilo. Zdaj pridejo na vrsto take posebnice, kot so omenjene vetrnice. Cvetna stebela se na vrhu razraščajo v neenakomerno skupino pecljev s cvetnimi popki, ki pa se ne odpirajo vsi hkrati. Odrezano steblo s prvimi odprtimi cvetovi je privlačno tudi zaradi prevešajočih se in še neodprtih popkov. So enojne in polnjene vetrnice. Njihova okrasna vrednost so še nežna kosmata soplodja, ki dozori

že krepko proti zimi. Višina cvetnih stebel je lahko samo 50 cm, pri najvišjih sortah pa tudi trikrat toliko. So nezahtevne za vzgojo. Uporabne so tudi v floristiki. Njihove sopotnice so jesenske astre, ki jih lahko na prelomu poletja občudujemo na vrtnih gredah. Pastelne barve njihovih majhnih cvetov, teh je nešteto, ustvarjajo pravo meglico prelivajočih se odtenkov. Zimskim čebelam ponujajo obilo dišečega nektarja. Temu se ne morejo upreti

niti metulji, ki svoje zadnje jesenske dni najraje preživijo na cvetovih.

Predvsem na modernih vrtovih ustvarimo veličasten jesenski prizor s travami,

Vse visokorasle astre potrebujejo oporo, saj same niso dovolj trdne, da bi lahko kljubovale teži dežnih kapljic ali moči vetra. Oporo jim zagotovimo, še preden zrastejo do končne višine, saj bodo tako ohranile prvotno rast.

kot je japonska perjanka. Čeprav je z okroglo strukturo podobna morskim ježkom, njene bodice niso prav nič ostre. Prav nasprotno, mehko njenih latastih socvetij je na dotik izredno prijetna. Perjanka zažari v večernem

soncu, ko jo sončni žarki še zadnjič obsvetijo. Pri njej smo sicer nekoliko omejeni z izbiro barv, vendar pa škrlatna konjska griva s svojimi velikimi socvetji omogoča ustvariti posebno barvitost med travami. Konjska griva je prava velikanka, saj zraste več kot dva metra visoko.

Japonska perjanka je primerna za samostojno saditev, za živo mejo ali v kombinaciji z jesensko astro ali s škrlatno konjsko grivo, ki je višja in barvno učinkovitejša.

Pogled na mehko zasadiťve, ki jo ustvarijo jesenska astra, japonska perjanka in hermelika, nam lahko obudi prijetne spomine na pravkar

raza osebni okus in želje tistih, ki bodo v njem živeli. Žal imajo danes zaradi pomanjkanja časa in volje prednost kamen in postrizene rastline. Res pa je, da moramo upoštevati neposredno okolje in naravne značilnosti zemljišča, saj vrtovi potrebujejo veliko nege in pozornosti, če jih želimo ohraniti v dobrem stanju. Vrtovi so pri nas večinoma manjši in kombinirani z zelenjavnim in sadnim vrtom. Lepi vrtovi učinkujejo harmonično, presenečajo nas z barvami. Pri tem pa se skriva ogromno dela, truda, znanja in energije.

NAMIG

Pozna jesen je lahko še zelo barvita, zato tudi če smo privrženci popolnega jesenskega čiščenja oz. rezi rastlin, počakajmo do novembra, saj mnoge trajnice s suhim socvetjem še dajejo veliko jesenskih radosti in veselja.

*Besedilo in fotografije
Olga Varga*

NA STROKOVNEM POSVETOVANJU »KNJIŽNICE BREZ MEJA« V KOPRU

V četrtek, 6. septembra 2018, je v Čitalnici Fulvia Tomizze Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper potekalo strokovno srečanje knjižnic in partnerjev

dejavnost Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota v Porabju podata roke. Oba sta izpostavila najboljše projekte in dobre prakse dosedanjega

Predsednik ZSM Jože Hirnök na posvetovanju, ob njem je David Runco, direktor Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, in Luana Malec, vodja službe za izvajanje območnih nalog knjižnice v Kopru

iz obmejnih krajev Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije in Madžarske. Posvetovanja, ki je bilo namenjeno spoznavanju in krepitvi sodelovanja med zamejskimi in obmejnimi knjižnicami, sta se udeležila tudi Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, s prispevkom *Knjižničarstvo in založniška dejavnost v Porabju in njun pomen za ohranjanje slovenskega jezika*, in Klaudija Sedar iz Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota s prispevkom *Ko si knjižnična in kulturna*

obmejnega knjižničnega sodelovanja, med katerimi pa imata zagotovo vidno vlogo bibliobus, ki na vsa dva tedna s knjigami obiskuje Porabske Slovence, in pravljичni večeri za odrasle v Porabju, ko se »domanja rejč« sliši daleč naokoli. Svoja referata sta sklenila z željo, da nas bo v prihodnje povezovalo še več skupnih projektov, s katerimi se bomo Porabskim Slovencem približali s knjigo v slovenskem jeziku kot tudi v domači prekmursko-porabski besedi.

Klaudija Sedar

Balázs Baji je bil gost Monoštra

Akcijski 17. evropskega tedna mobilnosti se je pridružil tudi Monošter. Gost na otvoritveni slovesnosti je bil tekač s preprekami Balázs Baji, ki je na EP dosegel srebrno na SP pa bronasto medaljo. Z njim so se srečali in pogovarjali učenci OŠ Széchenyi in dijaki gimnazije Vörösmarty. Na sliki: 29-letnega atleta sta ob prihodu sprejela monoštrski atlet Zsolt Koszár in referent za šport in mladino na monoštrski občini Ákos Gaál.

L.R.H.

NARAVA ZA GEOMETRIJSKIMI LIKI

Zagotovo bi bil prav vsak izmed nas zelo presenečen, če bi mu predstavili nekoga z enakim imenom in priimkom, še posebej, če ne gre za povsem vsakdanji imeni.

der Bassin. Razstavljalca je označil kot člana »slovenske skupine ekspresivnih figurativikov«, ki je nastopila v nemirnem letu 1968 in zaznamovala sodobno umetnost.

Borisa Jesiha (z desne) generalni konzul, z leve umetnik, ob njiju sodelavka generalnega konzulata Brigita Soós

Tudi generalni konzul RS v Monoštru dr. Boris Jesih se je izredno začudil, ko je izvedel za likovnega umetnika Borisa Jesiha, je pa vse od tedaj iskal priložnost, da uveljavljenega škofjeloškega ustvarjalca in soimenjaka povabi v središče Porabja, naj se s samostojno razstavo predstavi tudi v zamejski pokrajini.

Sejna dvorana generalnega konzulata se je 21. septembra zvečer napolnila s slovenskimi in madžarskimi gosti iz Porabja in Prekmurja, ki jim je življenjsko pot in ustvarjalno delo (umetnika) Borisa Jesiha očrtal priznani literarni kritik Aleksan-

der Bassin. Razstavo sta po pozdravnih besedah odprla »Borisa Jesiha«, ki se dobro razumeta. Umetnine so na monoštrskem generalnem konzulatu na ogled še dva meseca. (V eni od naših naslednjih števil boste lahko prebrali intervju z Borisom Jesihom.)

-dm-

... DO MADŽARSKE

Madžarski parlament zavrača poročilo Sargentinijeve

Večja vladna stranka FIDESZ je predložila parlamentu predlog sklepa o zavrnitvi poročila Sargentinijeve, ki ga je Evropski parlament sprejel z dvotretjinsko večino. Zgovoren je tudi naslov predloga: Sklep o zaščiti suverenosti Madžarske in zavrnitvi blatenja le-te. Poslanci FIDESZ-a namreč menijo, da je sprejem poročila »majhno maščevanje promigracijskih politikov«, obenem je izsiljevanje, da bi Evropska unija odvzela pravico Madžarske do varovanja svojih meja. Sklep poziva vlado, naj se ne pusti izsiljevati in naj uporabi tudi pravna sredstva zoper način glasovanja. Madžarska vlada je prepričana, da je sprejetje poročila Sargentinijeve neveljavno, ker rezultati ne ustrezajo večini, ki jo zahteva člen 354 PDEU. Zato se bo Madžarska obrnila na Evropsko sodišče.

Doma je vlada začela kampanjo proti poročilu Sargentinijeve. V medijih se bodo objavljale reklame, da bi ljudem razložili, da poročilo temelji na lažeh. Tudi na Facebooku vlade se že lahko gleda kratek prispevek z naslovom Obranimo domovino.

Več kot 80 tisoč prostih delovnih mest

Ponovno je rekordno visoko število prostih delovnih mest: po podatkih Centralnega statističnega urada delodajalci iščejo kar 83 600 delavcev. To je sicer le od 2 do 3 odstotke trga delovne sile, toda v določenih panogah, najbolj pri storitvenih dejavnostih, pomanjkanje delovne sile čuti tudi prebivalstvo. Najbolj takrat, če v družini pride do kake nepričakovane situacije ali problema. 80 odstotkov Madžarov ima občutek, da zaman išče določene strokovnjake ali poklicne delavce, recimo zdravnike, električarje, pleskarje ali montažerje. Največ prostih delovnih mest je na področju administracije in na področju dejavnosti, ki podpirajo storitve (5,6 %), okrog treh odstotkov delavcev manjka v zdravstvu, v predelovalni industriji in v gradbeništvu.

100. ROJSTNI DEN

Tetica Terika Šömenek, po možej Mešič v Otkovci živejo sami, nej čüda, vej pa fejest lejpa lejta so zadobili. Tisto leto so se naraudili, gda je konec biu prvoj svetovnoj bojni, sedemdvajsti lejt so stari bili, gda so po drugoj bojni Nemce vö iz rosaga zagнали. Preživeli so Horthyna, Szálasina, Rákossina pa Kadar režim, revolucijo let 1956, vidli so prve stopaje, gda je prvi človek na Mejsec staupo. Živeli so brez meje, živeli za mejov, pa zadobili so tau tō, gda so se meje znauva zbrisale. Fejest rejdko je, ka eden človek stau lejt zadobi, zato

sem si mislo, ka je moram poiskati pa malo pripovedjati z njimi. Tak je bilau, prejšnji keden pondejlek sem je gorpoisko, dapa kak sem vö iz avtona staupo, skur sem nej na rit spadno. Tak sem mislo, ka tetica Terika nin v sobi v posteli ali v foteli do me čakali, dapa nej je tak bilau. Vanej na dvauri so drva žagali pa vozili s talidjami v sejncu. Poduplo ma sem je mogo pogledniti, če so tau oni, zato ka nej sem dau valati, zaman sem je s svojimi očami vido.

- Tatica, ka pa vi delate?

»Čas mam pa drva žagam, sin Šanji mi tak pravo, aj njam, ka on vej vtjüpozžaga, dapa telko, ka leko napravim, de tū menje. Mena je tōj zato dobro, zaman me zove hči Rožika pa sin Šanji, aj k njija dem, zvala me je vnukica Eva tū, stera je zdaj ram gorazozidala, dja nikan nédem. Zaka bi üšla, vej pa živanji ne odijo, prvin so odli, zdaj se nej trbej bojati.«

- Od kec mate telko mauči, ka stau lejt stari ste pa še drva žagate?

»Pomalek delam, kak ladam, da trüdna gratam, te počivam. Zdaj je vrauče, vse švicam, tak njam delo pomalek, tak mi obed pripelajo. Človek pomalek ta dela, dapa tak vej, ka gnauk prejda smrt

Terika Šömenek, po možej Mešič

pa te moram mrejeti. Vidiš, kaulak mena so starejši že vse tapomrli, samo dja sem ostala.«

Njini zdavanjski kejp iz leta 1943

- Ka mislite, kak ste leko taša lejpa lejta zadobili?

»Tau name ne pitaj, dja sem zato dosta delala pa trpala v cejlom življenji. Še zdaj cejli den pomalek kaj taštibrām, gda eto, gda drugo. Gda je slabšo vrejmen, te malo doladem k Rožiki, dapa nej doudji čas, samo na eden den pa te nazaj domau prejdem, mena je tōj dobro. Dostakrat pravim

vnuki Balaži, sinej od Šanji, aj prejde sé vö, zato ka prazne so dve sobe, dapa on nika ne povej, samo se smeje. Dja ne vej, kak je tau, dapa tejva pojba, sin od Rožike pa sin od Šanji, se nikak ne oženita.«

- Da ste se vi ženili?

»Vejš ka, tau je že tak davnik bilau, ka tau že vrag ne vej, dapa če dobro vej, te leta 1943. Moj mauž je iz Andovec bejo, zato smo pa sprvoga v Andovci bili v arandi, v tejestom rami, kak so zdaj Kovačini doma. Za edno leto smo te eden stari ram tjōjpili tōj, steroga smo razmetali pa sledkar smo te tak tauga gorazozidali.«

- Vi ste vsigdar doma bili pa ste gazdüvali?

»Vejš da! Dja sem v židano fabriko odla delat, najprvin v Budimpešt, tau je še pred bojnov bilau, zato ka tōj nej bilau te še dela v židanoj fabriki. Gda je tam že nas nej trbelo, ka so nas taposlali, te smo tam delo iskali. Vsakšo nauč smo v drugom mejsti spali, dočas ka smo si delo iskali.

nyugdij (pokoj) odišla, sem tōj delala, mauž pa v kosavnoj fabriki.

- Gda ste šli v nyugdij?

»Tau je že tū nej zdaj bilau, leta 1973, če se dobro spomnim.«

Stau lejt es ali ta, tetica Terika ešče drva žagajo

- Kak ste odli v Varaš, pejški?

»Vsakši zranjak z biciklinom sem se pelala, nej se je štel, če je mrzlo bilau ali vrauče. Eden mali cejkar sem mejla naprej gorapovejšano, v tau cejkri sem mejla eden glaž, kama sem svejčo nutradjala, pa te tak sem si svejtila, gda je fejest kmica bila. Sledkar je že dobro bilau, gda je bus odo, tejesto je za nas, ka smo daleč kraj bilej od Varaša, fejest dobro bilau.«

- Vi ste te doma nej gazdöjvali, če je vsakši v fabriko odo.

»Ranč tak smo gazdöjvali kak drüdj, sto je doma bejo, tejesti je krave opravlo, gda mauš, gda dja ali pa mlajši, gda so že vekši bilej.

- Tjelko vnukov mate?

»Rožika dva mlajša ma, Šanji trej, tak ka pet, med tejmi nejma vsakši mlajše, zato samo tri pravnuke mam.«

- Vsigdar ste doma?

»Nej, Eva prejde z motorom (avtonom) pa me pela, gnauk sé, gnauk ta. Vsigdar mi pravi, ka malo mo se pelali, zdaj

nejdavnik smo se na Slasko pelali. Tōj se lopau vöpelamo pa te na Gorejnjom Seniki se nazaj pripelamo. Vejš, ka na Slaskom kak lejpi rami dje-stejo, tau sem dja doma prajla sinej tū, dapa on tau pravo,

ka zato, ka tejesti tū vse v Avstrijo odijo delat, zato njim tak dobro dé.«

- Gde ste se vi naraudili?

»Pa gde bi se naraudila, vej pa v Števanovci, tam više, kak je Krajczar školnik bejo doma. Naš ram so tak zvali, ka Brgauncini, dapa že so ga taodali. Mi smo doma štirge mlajši bili, tri sestre pa eden pojep, dja sem pa

edno hči pa dva sina mejla.«

- Tau ste prajli, ka vam včasins obed pripelajo, ka je tejesto djesti, ka najbola radi mate?

»Dja vse zejm, včasins dobro pripelajo, včasins lagvo, dapa najbola zato kobacano (pohano) mesau mam. Zdaj, če se nadjejm, te si popodneva malo dolaležem, zato ka slaba sem, kak drek. Večer si tū rano dolaležem, v sedmoj v pau sedmoj, zato ka v televiziji tū nika nega, ka bi leko gledala. Vseedno, gnauk tak samo taležem pa mrdjem, zato ka sem stara. Tak me nika ne boli, samo telko, ka sem slaba pa slabo čöjam.«

»Tašoma staroma, kak sem dja, že nej trbej nika dosta nej, samo mir. Včara so mlajši, vnuki vsi tōj bilej pri mana, rauže so mi prinesli pa so me pozdravili. Dapa ovak tū vsakši den pridejo, nej samo gda rojstni den mam, tak ka nika ne morem prajti, fejest ma skrb majo.«

Karči Holec

Maurdje je gledalo za črne plamine - 4.

Spoznati drauven kinč Jadrana

»Boka Kotorska« (Kotori-
-öböl) je gvüšno eden najlepši
talov Jadranskoga maurdja,
dosta lidi pa pravi, ka je od va-
rašov pa vesnic v etom »medi-
teranskem fjordi« najlepši Pe-

tak daleč prišo. Rastomačo je,
ka je gorraso v Maribori, depa
ma je mrla mati Črnogorka,
zatok je prišo v Boko Kotorsko
po svojo erbo. Od tistoga mau-
živé v ednoj maloj vesnici blü-

se do varaša čüla muzika pa
veselo spejvanje. V daljini so
male svekline kazale avtone
z ov kraj zaliva, na avgustov-
skom nébi so padale zvezde.
Če je štoj drugi zranek rano
gorstano, je leko pred zajtri-
kom eške odišo malo plavat v
maurdje. Če pa se je komi nej
dalo prejkavnati, si je leko
Perast pogledno malo vodnék
tö. Vüdo je palače z bejlga
kamna, rame na več štaukov,
po šteraj tečéta zeleni bršljan
pa grauздje ino törem cerkve
svetoga Nikole, šteri od vrkaj
skrb má na cejli varaš.

Perast leži djenau nasproti vau-
ske maurske poti, gde Boko
z dvej strani vküper stisnejo
plamine. Svojo ime je varaš
daubo po ilirskom lüstvi, šte-
ro je tam živelo, že v 14. sto-
letji pa je emo prvo fabriko za
šifte. Kisnej so tam oprli šaulo
za maurske kapetane, v štero
so ojdli eške z Rusoškoga tö.
Prejdnji mesta so dugo bili Be-
nečani (velenceiek), depa je
vsikdar gordržalo malo svoje
slobaudnosti tö. V 18. stoletji
je biu Perast nej samo v Boki,
liki na cejlom Jadrani eden
najbole glavni varašov za
šifte. Nej so ga mogli prejkvze-
ti nej Törki, nej pirati. Kisnej
je njegvo pristanišče (kikötö)
zgübilo svoj pomen, gnes se tá

avtonov, bejdvej poštiji pa sta se pejški napautili na štrand.

V Perasti najdemo na vsakšom kiklej edno cerkev

»Jaz« je najbole
prilübleno mes-
to za kaupanje
v cejloj Črnoj
gori. Plaža má
dva tala: vekši
tau je dugi pau
kilomejtera, kra-
čišoga pa nūcajo
samo nudisti.
Nakli pa pod vo-
dauv so drauvni
pa malo vekši
kamli.

Na štrandi dobro
vejo, ka človek
žmetno zdrži
veuko ico, zatok
smo leko vövezeli
veuke držence
za 5-7 lüdi za nej

povezanivi s kratkimi ulica-
mi, štere se s stubami strmo
zdigavajo. Od ednoga konca
varaša do drugoga se brž leko
pride, zmejs vidimo vse erične
zidine: zgodovinski muzej,
šaulo za maurske kapetane,
palačo nadpüšpeka. Bautoške
vsefelé odavajo: suvenire, ma-
lane kejppe, mrzlo piti, sladoled
pa eške dosta kaj potrebjnoga
pa nej potrebjnoga.

Istina je, če se človek v veukoj
ici kama daleč pela, ne more
živeti samo od kulture. Naša
skupina se je želejla eden cej-
li den kaupati, zatok smo se
v petek po zajtriki napautili
prauti *Budvi*, centri črnogor-
skoga turizma za kaupanje.
Varaš je do gnes gordržo svoj
srejdneveški kejp, nej daleč
od središča pa se vlečėjo sploj
dugi štrandi.

Po pauti smo se pelali pau-
leg maurdja prejk čüdovitni
vesnic, depa najlepši pogled
je biu donk na varaš *Kotor*.
Dojšlo nam se je samo nimo
voziti, pa smo že znali, ka se
moremo tá povrnauti.

Po pavörnoj pauti smo bili
na plaži »Jaz« tri kilomejtere
od Budve. Avtobus smo njali
na sploj veukom parkplaci,
s svojimi ruksauki, punimi s
kopalnimi gvanti, plastičnimi
papučami ino brsačami smo

tak drage peneze. Voda je bila
malo ladna, donk so se ništer-
ni cejli den kaupali - drugi pa
samo prste namakali.

V restavraciji smo brž nej
znali, ka dobroga bi geli, depa
odlaučili smo se za maursko
gesti: kalamare na žari (tinta-
hal), cuj pa »blitvo«, ka je kak
liki maurska trava ali špinača.
Plačali smo z euronami, vej pa
v Črnoj gori pa Kosovoni (mes-
to nekdešnje nemške marke)
té peneze nūcajo, če rejsan so
z Evropskov unijov nikši do-
kument o tom nej podpisali.
Za en malo smo zvödali, ka je
prejden oštarije iz Slovenije,
zatok sem rad biu, gda je od
méne po obödi slovenski slo-
baud vzeu.

Pri maurdji smo se rejsan
malo vöpočinauli, tak nam je
za večer ostalo vsakdanešnje
šetanje po glavnoj poštiji v
Perasti. Zmejs smo na ednom
moloni najšli plastične stau-
ce, pa tam dojsedli. Če rejsan
so nas za en malo gazdarice
staucov v engleškom geziki
tazagnale, smo veselo splezdi-
li nazaj v svoj klaušter. Drugi
den nas je čakala duga paut
v bregauve Črne gore, v staro
središče rosaga.

-dm-

Pri najbole popularnom štrandi »Jaz« se zdigavajo plamine

rast. Gda smo se s črnogorski
plamin spiščavali prauti vo-
dej, smo včasik na pamet vze-
li, ka sta srejdji maurdja dva
otoka (sziget), na bejdvej pa
stogi cerkev. Najbližanja paut
do njija je s Perasta.

Naš bus je nej mogo nut v
varaš, zatok smo se vsikdar
stavljali na poštiji više mesta,
pa z žmetnimi paki pejški
ojdli do salaša. Spali smo v
ednom klauštri, šteroga so
prejknapravili za mali hotel.
Naš gazda so bili *don Srečko
Majić*, domanji katoličanjski
plebanoš, šteri so v Perast pri-
šli s Hercegovine. Sploj lepau
so nas gorprijali, te pa smo
sejdlji k stoli.

Nejsmo znali, ka nas čaka,
gda so začnili vönositi »pršut«
pa večféle sirov cuj. Brodilo
smo, ka samo ladno gesti bau,
zatok smo se nageli s šunkov,
štero sišijo na vötri - te pa so
pred nas dojdjali eške velke
talejre pečenoga mesá z graj-
ščekom. V pétí večeraj v Pera-
sti smo se nej mogli žaurdjati
zavolo ráne, tau gvüšno. Vsi-
šo paut smo dobili domanje
črno (vranac) pa bejlo vino
(podgoričko) tö.

Že prvi večer sem zvödo, ka je
eden kölnar Slovenec. Včasik
sem ga v vküpnj maternoj
rejči vöopito, kak pa zakoj je

zi Perasta pa prejkodi delat k
patri Srečkonji.
Po večerdji - kak sledik vsikši
večer - smo se napautili na
špancer po naučnom varaši,
ka bi poslúšali vale maur-
dja pa čütili raji vöter. Biu je
četertek, zatok smo srečali
sploj malo lidi, vejpa turisti s
cejloga sveta so eške nej najšli
Perast. Lekar zatok, ka té mali
varaš s srejdnjoga vöka nema
prave plaže, štranda.

Voda je v kmici vögledala kak
edno malo jezero, »Boko«
so kauli obimale veuke črne

Eden najlepši varašov: nej daleč od Perasta sta dva otoka

plamine. V nauč je malo
svejklosti pripelo ognjemet
(túzijáték), šteroga so vöstrili
nekakoma za rojstni den. Po
vodej so plavali veuki oceanski
šifiti na več štaukov, s šteri sta

pripelajo samo čanaklinge.
Perast má samo dvej ulici:
zvün glavne poštije ozajek na
bregej pela včasik pri maur-
dji glavna paut. Tadoj nikdar
ne pride larma avtobusov pa

Pavlova hiša: Ernest Ružič ANKA in Kugyjev pogled

ALI RES TRK SVETOV?

Po Mariboru in Petanjcih je bila v Pavlovi hiši, kulturnem domu štajerskih Slovencev v Potrni pri avstrijski Radgoni, tretja predstavitev najnovejšega romana Ernesta Ružiča *ANKA in Kugyjev pogled*. Roman je izšel pri Kulturnem društvu Maribor-

človeka, toda ne v političnem smislu, da ne bo kdo pomislil na ustvarjanje čiste rase, ampak v, rečeno preprosto, intelektualnem smislu.

Kako nastaja novi človek s pomočjo umetne inteligence, ki je že naprej od zdaj znanih po-

vojne, preselitev 6 milijard zemljanov na druge planete ... kakor da bi odsanjali v nebesa ...

V drugi zgodbi je osrednja oseba Anka iz Pécsa, profesorica na Akademiji za glasbo in uveljavljena pevka *bunjevačkih pesmi* v osrednjem južnoslovenskem folklornem ansamblu. S Slovencem (njegovo ime se prvič pojavi na koncu romana, v vesti na TV Slovenija, kjer gledalci v avli kranjskogorskega hotela slišijo, da sta se na cesti čez Vršič, ko sta se spuščala v dolino Soče, po postanku pri spomeniku Julisu Kugyju, ponesrečila madžarska državljanka dr. Anka B. In Slovenec dr. Elemir G. V njun avtomobil je trčil avtobus iz Debrecene, poln turistov, namenjenih v Italijo ...

Anka in Elemir sta se spoznala na *Poletni univerzi* v Debrecenu, kjer se je on, do tedaj zunanje-politični komentator pri osrednjem slovenskem dnevi, pripravljaj na novo zaposlitev na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Tudi Elemir se v spominih često vrača in podoživlja mladost na Goričkem, precej časa pa preživi pri Ankinih starših v Pécsu in pri njej v Budimpešti ... In tako dalje in tako naprej, ko v spremni besedi Marjan Pungartnik izpostavi: „*Bralec bo v romanu Anka in Kugyjev pogled našel trk svetov – sodobnega, preračunljivega in nenaklonjenega resničnim človeškim lastnostim, potrebi za ljubeznijo, mirom, domom, intimnostjo, s tistim, iz katerega so v romanu osebe prišle.*“

V romanu *nastopajo literarne* in resnične osebe, med katerimi sta poudarjeno z Elemirjem povezani Sigrid, univerzitetna profesorica v Innsbrucku, in Hana, doktorica umetnostne zgodovine v mariborski Umetnostni galeriji. Urednik poudarja tudi dobro in literarno opisana in zdaj že pozabljena kmečka opravila in nasploh življenjski utrip na podeželju, kakršnega ni več.

Tekst: Uredništvo
Foto: Jasmina G.

Ernest Ružič, avtor romana *Anka in Kugyjev pogled*, Marjan Pungartnik, urednik Mariborske literarne družbe in romana ter Suzanne Weillaner, predsednica KD Člen 7, ki je nagovorila obiskovalce predstavitve v Pavlovi hiši

ska literarna družba, njegov urednik je Marjan Pungartnik, tudi pesnik in prevajalec, likovna oprema pa je reprodukcija slike tržaške akademske slikarke Elisabette Bacci, večkratne udeleženke mednarodne slikarske kolonije Primož Trubar v Moravskih Toplicah.

V romanu *ANKA in Kugyjev pogled* Ernest Ružič, kot ocenjuje urednik, nadaljuje del tematike iz prvega romana *ERD – tudi o ljudeh kockastih glav*, s katerim se je leta 1998 začela zbirka med *Rabo in Muro*, namenjena tudi Slovincem na Madžarskem. Gre za poudarjeno zanimanje za genetiko, kloniranje, nastajanje spremenjenih rastlin (na kmetijskem posestvu v *Erdu* denimo pšenice) in v novjšem obdobju tudi ljudi. Večina dogajanja je postavljena v madžarski geografski prostor, v katerem delujejo vrhunski genetiki, zlasti profesor Aaron iz agronomske fakultete v Gödölu. Toda če je strokovnjakom, sodelujočim v romanu *Erd*, uspelo ustvariti sorto pšenice, ki je imela v klasih zrna velika kot žemljice, se zdaj genetiki ukvarjajo z izdelavo novega

datkov v javnosti, pripoveduje v vročem julijskem dnevu v prijetni, s klimo ohlajeni policijski pisarni skrivnostni Madžar *Sebestyen*, ki sta ga pred inšpektorja privedla policista, ker se jima je zdel sumljiv ob prodajalni časopisov na obali Blejskega jezera. Nerešljiv zaplet nastane, ker le-ta ne razume inšpektorjeve zahteve, naj z nekim dokumentom dokaže, kdo v resnici je. Madžar pojasni, da zato tako dobro govori slovenski jezik, ker je študiral in iz ekonomije diplomiral na ljubljanski Ekonomski fakulteti pri dr. Jožetu Mencingerju, ampak da bi vedel, kaj je dokument za identifikacijo, „se mu niti ne sanja.“ Zadeva se še bolj zaplete, ker *Sebestyen* pove, da je po vodi peš prišel na jezersko obalo ... Inšpektor Erik, ki izhaja z Goričkega, se med *Sebestyenovim* neprekinjenim govorjenem večkrat vrne in podoživlja dogodke iz mladih let, na koncu se *zlomi* in pristane v psihiatrični bolnišnici, kjer ga prepričujejo, da nikjer ni in ni bilo nobenega Madžara, ki bi hodil po vodi. Zgodba je prepletena s kar nekaj izzivalnimi vsebinami: začetek III. svetovne

Tour de RÖG Green exercise - obenem ECday 2018

Razvojna agencija Slovenska krajina je tokrat že drugič bila organizator Kolesarskega maratona Tour de RÖG. Dogodek se je izvajal v okviru projekta Green Exercise, ki je sofinanciran iz programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Madžarska. Pri organizaciji kolesarskega srečanja se je tokrat pridružila

tudi Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) ter organ upravljanja za program čezmejnega sodelovanja Slovenije z Madžarsko, tako je postal maraton obenem del programa Dneva evropskega sodelovanja 2018.

Organizatorji dogodkov ECday želijo poudariti pomen dosežkov evropskih regij in držav pri čezmejnem sodelovanju. Na tem področju sta Slovenija in Madžarska uresničili že številne uspešne čezmejne projekte, ki tvorijo identiteto obmejnega prostora. Prve rezultate sofinanciranega projekta Green Exercise so lahko spoznali tudi udeleženci kolesarjenja po Porabju.

Skupina 150 udeležencev iz Slovenije in Madžarske se je zbrala v Monostru pri Slovenskem kulturnem in informacijskem centru. Po pozdravnih besedah Csabe Németha, predstavnika Narodnega parka Őrség, Aleša Mrkele, vodje Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska in generalnega konzula RS v Monostru Borisa Jesiha je sledila predstavitev projekta Green Exercise. Ob tej priložnosti je prišlo do slavnostne otvoritve Zelenega parka v Monostru, ki je eden izmed devetih načrtovanih zelenih parkov.

V nadaljevanju so se udeleženci podali na kolesarjenje po območju med slovensko in madžarsko mejo. Kolesarjem sta bili na razpolago dve turi, in sicer krajša 35 km in daljša 90 km. Krajša proga je vodila po Porabju, daljša pa je vključila tudi Zelene parke slovenskih partnerjev.

Andreja Kovács

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 28. SEPTEMBRA
DO 4. OKTOBRA**

PETEK, 28.09.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.30 Zlata dekleta (VI.): Miles odhaja, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Alpe-Donava-Jadran 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujša Pepa: Sadije, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Ptuj 2018: 49. festival narodno-zabavne glasbe Slovenije, oddaja TV Maribor, 21.25 Med valovi, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Kdo se boji Virginie Woolf?, ameriški film, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

PETEK, 28.09.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Prislunimo tišini, 8.40 Bleščica, oddaja o modi, 9.20 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.35 Halo TV, 12.20 Dobro jutro, 15.00 Kolesarstvo - svetovno prvenstvo: cestna dirka do 23 let, 17.15 Migaj raje z nami, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.05 Otroški program: Op! 19.05 Male sive celice: Zaključek sezone, kviz, 19.45 Bukvožer: Hči lune, otroška oddaja o knjigah, 20.05 Julieta, španski film, 21.45 Umor, je napisala (V.): Rudarjeva smrt, ameriška nanizanka, 22.40 Zvezdana: Kuljiš, 23.25 Vikend paket, 0.45 Videotrak, 1.50 Kolesarstvo - svetovno prvenstvo: cestna dirka do 23 let, 4.05 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SOBOTA, 29.09.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Polona Vetrli, 11.40 Tednik, 12.40 Kaj govoriš? = So vakeres? 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Med odmorom: Vetroven dan; Telobus, avstralska otroška nanizanka, 14.55 Ambienti, 15.35 Profil: Marta Vahtar, 16.10 Kitajska iz zraka, ameriško-kitajska dokumentarna serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Naravni parki Slovenije: Radensko polje, dokumentarna oddaja, 17.50 Od osnov do odličnosti z Donno Hay, oddaja o kuhanju, 18.20 Ozare, 18.25 Kalimer: Petček je uročen, risanka, 18.40 Čebelnice: Pod medvedovim dežnikom, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 21.15 Bučke, izmišljene novice, 21.40 Poročila, Šport, Vreme, 22.05 Deklina zgodba (I.), ameriška nadaljevanka, 22.55 Milongerji, francoska dokumentarna oddaja, 0.00 Profil: Marta Vahtar, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

SOBOTA, 29.09.2018, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.30 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 10.30 Tomos, dokumentarni film, 11.45 Med valovi, 12.25 Tiha zmaga, dokumentarni portret, 13.25 Kajak kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, 14.00 Kajak kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, 15.15 Kolesarstvo - svetovno prvenstvo: cestna dirka (Ž), 17.15 Popevka 2018, 19.30 Čist zares: Skate rampa in grafiti, mladinska dokumentarna serija, 20.05 Yves Saint Laurent, belgijsko-francoski film, 21.55 Televizijski klub, 22.50 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 23.45 Aleksander Mežek - Izza zaveze, glasbeni dokumentarni film, 1.00 Videotrak, 2.05 Kajak kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, 3.20 Kolesarstvo - svetovno prvenstvo: cestna dirka (Ž), 5.20 Zabavni kanal, 5.50 Videotrak

NEDELJA, 30.09.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.05 Govoreči Tom in prijatelji, risanka, 10.15 Kozmo, belgijska otroška nanizanka, 10.45 Policijski orkester - Odmev desetletij (Nina Strnad, Primož Fleischman in Nejc Bečan), 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Marijina svetišča, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Ptuj 2018: 49. festival narodno-zabavne glasbe Slovenije, 2. del, oddaja TV Maribor, 14.50 Iskalci, ameriški film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Bacek Jon, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00

Umori na podežlju (XX.): Duh Caustonske opatije, britanska nanizanka, 21.40 Intervju: Metka Zorc, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 22.55 Nevidni sovražnik, ameriško-nemški dokumentarni film, 0.25 Paquito D'Rivera in Big band RTV Slovenija, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

NEDELJA, 30.09.2018, II. spored TVS

7.00 Duhovni utrip, 7.15 Glasbena matineja, 8.10 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 8.45 Naravni parki Slovenije: Radensko polje, dokumentarna oddaja, 9.25 Slastna kuhinja: Malo drugačna parmigiana, 10.00 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.05 Zvezdana: Kuljiš, 12.00 Kajak kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, 12.45 Nogomet - državno prvenstvo: Mura : Maribor, 11. kolo, 15.00 Kajak kanu - svetovno prvenstvo: slalom na divjih vodah, 15.15 Kolesarstvo - svetovno prvenstvo: cestna dirka (M), 17.55 Športno plezanje - svetovni pokal v težavnosti, 20.05 Sinji planet II: Koralni grebeni, britanska dokumentarna serija, 21.00 Žrebanje Lota, 21.10 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 21.40 Umor, je napisala (V.): Zadnji let Dixie Damsel, ameriška nanizanka, 22.35 Ambienti, 23.05 Avtomobilnost, 23.40 Bleščica, oddaja o modi, 0.10 Bučke, izmišljene novice, 0.30 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 1.45 Videotrak, 2.45 Šport, 4.20 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

PONEDELJEK, 01.10.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Od osnov do odličnosti z Donno Hay, oddaja o kuhanju, 10.50 10 domačih, 11.20 Vem!, kviz, 12.05 Kaj govoriš? = So vakeres? 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Panoptikum: 25 let Metelkove, 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.05 Z glasbo in s plesom, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Osvežilna fronta: Kako potovati poceni, 17.55 Novice, 18.00 Govoreči Tom in prijatelji: Očka Ben, risanka, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Barka Lucija, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Kultura, 22.40 Šport, Vreme, 22.55 Pisave, 23.30 Glasbeni večer, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.30 Info-kanal

PONEDELJEK, 01.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 Slovenski vodni krog: Mutska Bistrica, dokumentarna nanizanka, 9.15 Ama Dablam, izsanjane sanje, dokumentarni film, 10.20 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.30 Dobro jutro, 14.10 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.15 Avtomobilnost, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Nogomet - evropska liga: napoved kola, magazinska oddaja, 20.00 Svetovni popotnik: Ukrajina, 21.05 Morilec z jezera, francoska nadaljevanka, 22.05 Jaz sem Martin Luther King, kanadski dokumentarni film, 23.45 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 0.45 Nogomet - evropska liga: napoved kola, magazinska oddaja, 1.35 Videotrak, 2.40 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 02.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Marijina svetišča, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio City, 14.45 Young Village Folk, 15.00 Lučka - Pitytang, oddaja TV Lendava, 15.30 Fircbologi, mozaična oddaja za otroke, 15.55 City folk - Obrazi mest: Najboljše zgodbe, dokumentarna oddaja, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Žvenkci: Stoli, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Durrellovi (III.), britanska nadaljevanka, 20.55 STACEY DOOLEY INVESTIGATES: GYPSY KIDS IN CRISIS, britanska dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.10 Spomini: Janja Brumen, 1.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.05 Info-kanal

TOREK, 02.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Slovenski vodni krog: Spodnja Soča, dokumentarna nanizanka, 8.45 Alpe-Donava-Jadran, 9.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.15 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Adrenalinci: Karting, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Ali imajo živali pravice, francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Prava ideja, 21.35 Akcent, 22.30 Goljufija (II.), danska nadaljevanka, 23.40 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 0.40 Videotrak, 1.50 Zabavni kanal, 5.20 Videotrak

SREDA, 03.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 Vem!, kviz, 11.35 Slastna kuhinja: Nadevana postrv z gobami, 11.50 Pisave, 12.30 Zlata dekleta, humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju: Metka Zorc, 14.35 Duhovni utrip, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.30 Duhec, otroška nadaljevanka, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Trobka in Skok: Sladko spanje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Tuje nebo, poljski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Sveto in svet, 23.55 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info-kanal

SREDA, 03.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Lučka - Pitytang, oddaja TV Lendava, 8.45 10 domačih, 9.15 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.20 Vikend paket, 15.55 Ambienti, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Ribič Pepe: Kje je Foksner?, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Rokomet - liga NLB: Celje P. L. - Gorenje Velenje, 22.00 Bleščica, oddaja o modi, 22.30 Prevara (II.), ameriška nadaljevanka, 23.45 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 0.45 Videotrak, 1.45 Rokomet - liga NLB: Celje P. L. - Gorenje Velenje, 5. kolo, 3.20 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak,

ČETRTEK, 04.10.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 9.40 Vklopi razum, zahtevaj račun! 10.00 Poročila, 10.08 Dobro jutro, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Akcent, 14.35 Slovenci v Italiji, 15.05 Brez meja - Határtalan, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja, 16.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek, 18.05 Mala kraljična: Hočem svoje nove čevlje!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Votla krona (II.): Vojna dveh rož: Henrik VI., britanska nadaljevanka, 0.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal

ČETRTEK, 04.10.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 Med valovi, 8.55 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 11.00 Halo TV, 11.50 Dobro jutro, 15.00 Televizijski klub: Post - da ali ne, 15.50 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Halo TV, 17.10 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 18.55 Fircbologi, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Živalska uganka: Zebra, otroška serija, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Avtomobilnost, 20.50 Nogomet - evropska liga: 2. kolo, 22.55 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 23.25 Nogomet - evropska liga: vrhunci 2. kola, 23.55 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 0.55 Slovenska jazz scena, 1.40 Videotrak, 2.45 Nogomet - evropska liga: 2. kolo, 4.45 Zabavni kanal, 5.20 Videotrak

BORIS JESIH

razstava Slike in grafike / Festmények és grafikák kiállítása

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE V MONOŠTRU
Kossuth u. 39, Monošter

SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG SZENTGOTTHÁRDI FŐKONZULÁTUSA
Szentgotthárd, Kossuth u. 39

21. septembra – 21. novembra 2018 / 2018. szeptember 21. – november 21.

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA
NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odprija ob torkih in četrtnih

od 14. do 18. ure,

ob sobotah od 10. do 14. ure.

Kontaktna oseba: Iboľa Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

E-mail: kuharemlkhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkvena pot 11.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

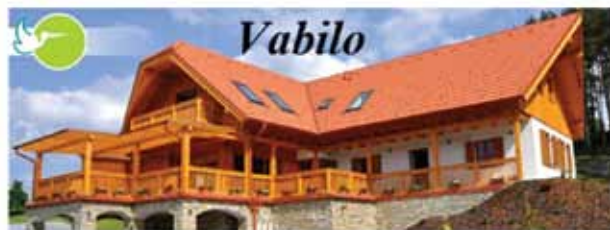
Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUBB

Festival jabolk na Slovenski kmetiji

Razvojna agencija Slovenska krajina vas vabi
na **Festival jabolk**, ki bo v soboto,
29. septembra 2018 na Slovenski vzorčni
kmetiji na Gornjem Seniku.

Program se bo odvijal od 16.00 naprej:

- pekli bomo jabolčni zavitek, se sladkali s
sveže iztisnjenim jabolčnim sokom in si
ogledali razstavo starih sort jabolk.

Od 17.00 veselica, za naše dobro počutje bo
poskrbel **ansambel Štrk**

PRIDITE, NE BO VAM ŽAL!

www.radiomonoster.hu

ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
MAGYARORSZÁGI SZLOVÉNEK SZÖVETSÉGE

Muzej Avgusta Pavla

Obiskovalce pričakuje

od torka do sobote od 11.00 do 15.00 ure.

Skupine sprejemajo tudi zunaj delovnega časa,
prijavite se lahko po telefonu 94/380-099.

Vstopnina za odrasle: 600 forintov ali 2 evra,
za dijake in upokoјence: 300 forintov ali 1 evro.

Za šolske skupine prireјajo tudi delavnice.